

МАКРОЕКОНОМСКИ МОНИТОР

Септември 2020

9(2)

Затварањето на економијата и ограниченото движење поради ширењето на коронавирусот Ковид-19 ја предизвика најдлабоката индуцирана рецесија на Македонската економија, пришто **БДП во вториот квартал од 2020 се намали за 12.7%**. Ова намалување целосно се совпаѓа со [проекцијата на Finance Think](#) од 11 април 2020. На **производната страна**, падот е најголем кај **индустријата** (-25.3%) и **трговијата, транспортот и угостителството** (-23.4%), пришто индустријата и транспортот се намалија главно поради ограничената меѓународна трговија и отежнатото движење, додека трговијата и угостителството страдаа од наметнатото затворање и воздржаност од потрошувачка на неесенцијални добра и услуги. На **расходната страна**, ефектот од индуцираната контракција и ограниченото движење е видлив кај падовите на **извозот** (-25.6%), **увозот** (-31.3%) и **инвестициите** (-29.6%), а падот на потрошувачката е поблаг (-12.7%).

Невработеноста во вториот квартал од 2020 се зголеми за првпат по 15 години, на 16.7% од претходните 16.2%. Сепак, растот е значајно помал споредено со контракцијата на економијата, главно затоа што ударот на кризата беше пресретнат со владините мерки – главно мерката за субвенционирање на платите во износ од 14.500 денари по работник, која вклучуваше одредба за задржување на истиот број работници за време на користењето на мерката и два месеца по нејзиниот престанок. Помеѓу двата квартала, најмногу работни места, 12.000 или 24.2%, се изгубени во дејноста **транспорт и складирање**.

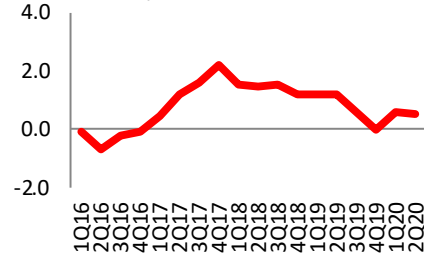
Во моментот, Finance Think ја задржува проекцијата за падот на БДП во 2020 на -3.8%, како и во третиот квартал од 2020 на -4.7%. Но, двете проекции се под особено изразени негативни ризици, во целост детерминирани од времетраењето и потенцијалното влошување на кризата предизвикана од Ковид-19. Особено, овие проекции се изградени врз претпоставките дека економијата нема повторно да се затвори при евентуален нов удар од Ковид-19 есента 2020, како и дека економските текови ќе продолжат со разумно темпо на нормализација до почетокот на 2021.

РАСТ И ИНФЛАЦИЈА

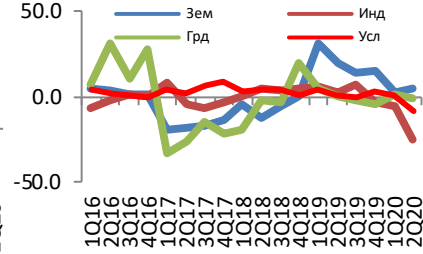
Годишен раст на БДП

Пораст на цените

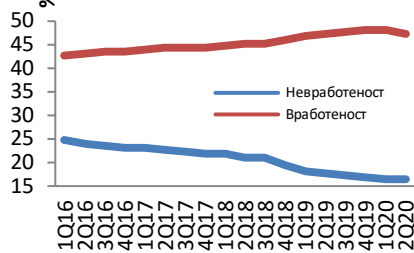
Секторски раст

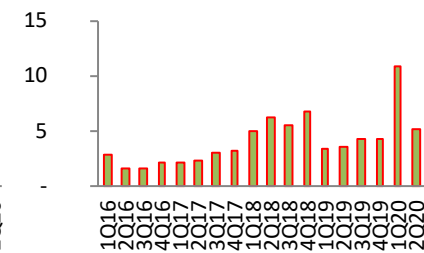
Годишен раст, %	4Q2019	1Q2020	2Q2020
БДП ЕУ 27	0.1	(3.5)	(11.9)
БДП Северна Македонија	3.4	0.2	(12.7)
Годишен раст, %	4Q2019	1Q2020	2Q2020
Вкупна инфлација	0.0	0.6	0.5
Базична инфлација	0.5	0.7	0.6

ПАЗАР НА ТРУД

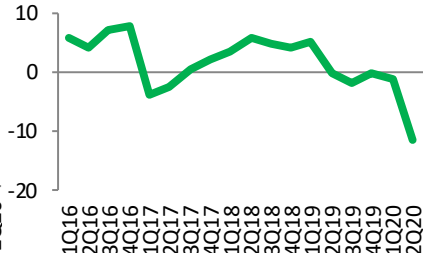
(Не)вработеност

Годишен раст на плати

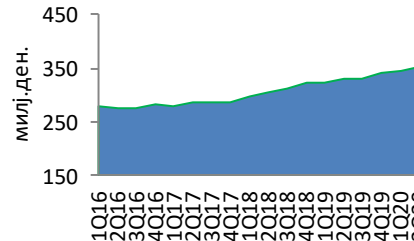
Раст на продуктивност

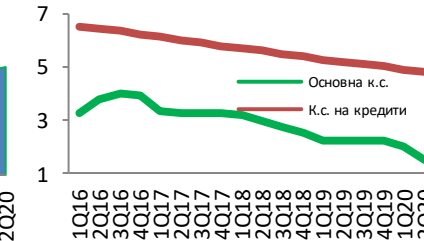
%	4Q2019	1Q2020	2Q2020
Стапка на активност (%)	57.5	57.4	56.5
Невработеност на млади (%)	35.1	34.9	33.8
Просечна нето плата (ден.)	26,116	27,056	26,362
Раст на продуктивност (%)	(0.26)	(1.10)	(11.50)

ФИНАНСИСКИ ПАЗАРИ

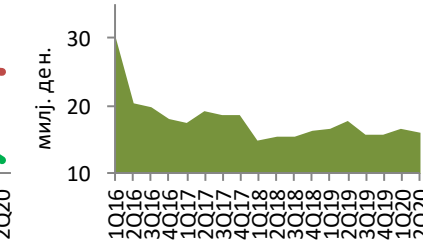
Вкупни кредити

Каматни стапки

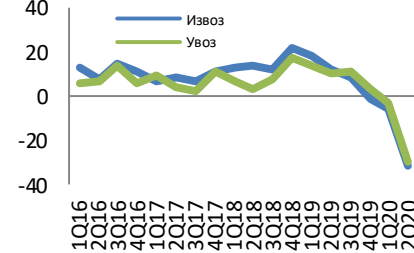
Не функционални кредити

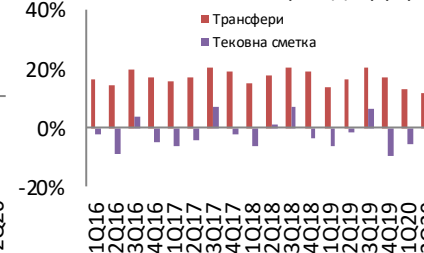
Годишен раст	4Q2019	1Q2020	2Q2020
М2	9.9%	11.0%	13.1%
Депозити	9.5%	8.3%	8.4%
Кредити	1.9%	1.8%	4.6%
Девизни резерви	13.8%	5.3%	24.3%

НАДВОРЕШНА СМЕТКА

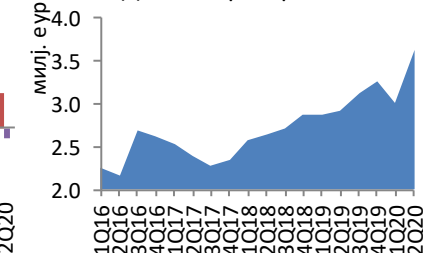
Раст, увоз-извоз

Тековна сметка (% од БДП)

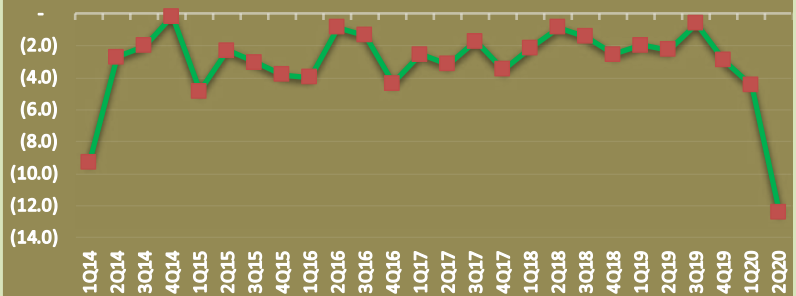

Девизни резерви

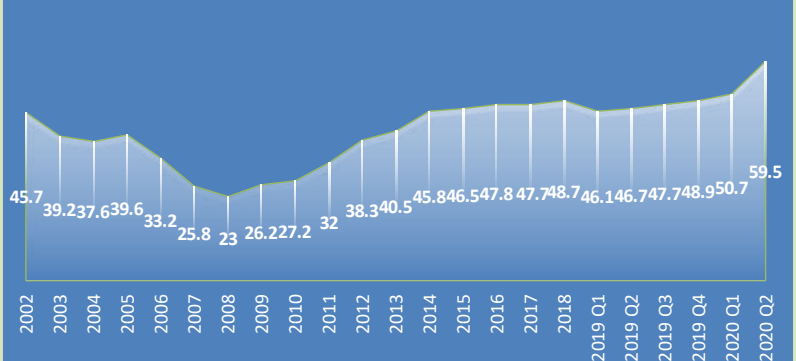

% од БДП	4Q2019	1Q2020	2Q2020
Трговско салдо	-21.2%	-14.2%	-10.3%
Приватни трансфери	16.8%	13.1%	11.9%
Тековна сметка	-9.4%	-5.5%	-3.5%
Странски инвестиции	5.8%	4.7%	-0.6%
Девизни кред. / вкупни кред.	27.9%	28.1%	28.0%

Буџетски дефицит (% од БДП)

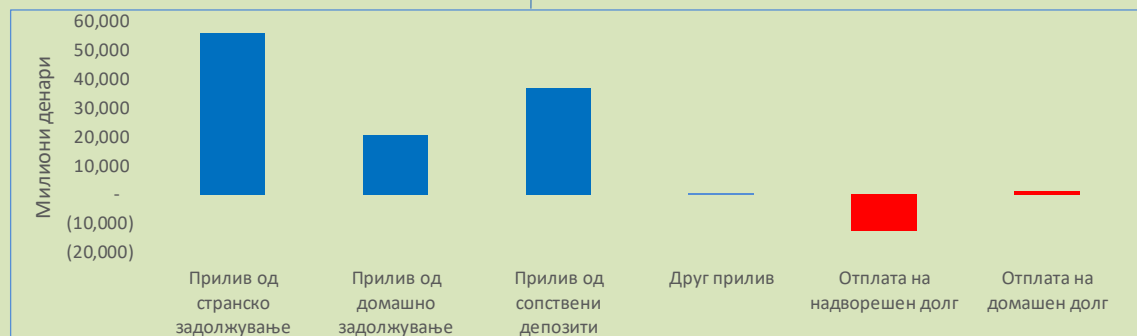
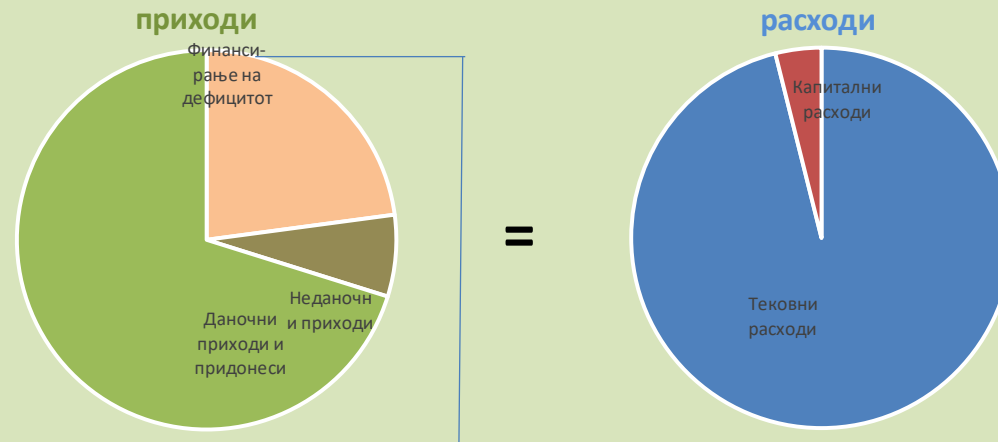
ЈАВЕН ДОЛГ (% ОД БДП)

Структура на јавен долг

ЈАВНИ ФИНАНСИИ

Во K1-K2-2020, буџетскиот дефицит изнесува 8.2% од БДП, што е значајно продлабочување предизвикано од ударот на Ковид-19 кризата во вториот квартал и падот на БДП.

Пензиски буџет

Во K1-K2-2020, пензискиот дефицит е реализиран пропорционално (49.3%).

Здравствен буџет

Во K1-K2-2020, здравствениот дефицит е подреализиран (44%).

Капитални расходи

Во K1-K2-2020, капиталните инвестиции се значајно подреализирани, со само 22.7%.

ИНДУСТРИСКИ БЛИЦ

	Индустриско производство			Работници во индустријата		
	1-4Q/19	1Q/20	1-2Q/20	1-4Q/19	1Q/20	1-2Q/20
Енергија	14.4	(10.9)	(12.4)	(1.2)	(0.8)	(0.7)
Интермедијарни производи, освен енергија	0.9	(0.3)	(10.1)	(1.5)	(4.6)	(5.2)
Капитални производи	6.5	(5.8)	(25.7)	6.5	0.7	(1.1)
Трајни производи за широка потрошувачка	3.0	(2.4)	(25.9)	(4.2)	(7.5)	(8.0)
Нетрајни производи за широка потрошувачка	(0.5)	(0.3)	(10.6)	(4.6)	(5.2)	(5.7)
Производство на прехранбени производи	1.4	2.3	(1.4)	(1.3)	(0.4)	(0.4)
Производство на метали	(20.4)	12.3	(11.6)	(3.3)	(4.9)	(4.4)
Производство на облека	(7.3)	(0.4)	(17.9)	(5.6)	(7.8)	(7.5)
Производство на неметални минерални производи	(2.3)	(4.4)	(9.4)	(0.1)	(1.1)	(1.3)
Производство на тутунски производи	5.7	(20.1)	(18.1)	3.7	(11.1)	(19.5)
Производство на пијалаци	6.6	(1.2)	(11.8)	(3.0)	(0.9)	0.3
Производство на кокс и рафинирани нафтени производи	10.7	12.0	8.2	(3.1)	(3.6)	(0.7)
Производство на електрична опрема	14.1	(11.1)	(31.8)	(3.3)	(8.9)	(10.4)
Производство на фабрикувани метални производи	(10.1)	54.3	24.5	3.0	14.6	13.5
Вкупно	3.7	(3.7)	(14.6)	(1.6)	(3.6)	(4.4)

Finance Think е непрофитен институт за економски истражувања и политики. Основан е во во 2012 година.

Нашата Визија

Да поттикнеме економско размислување за подобра благосостојба утре.

Нашата Мисија

Да го подобриме влијанието на економските, социјалните и развојните трендови и политики врз граѓаните во Северна Македонија и регионот на Западниот Балкан, преку економски истражувања, застапување базирано на докази и водено од податоци, и поттикнување критичка дебата за демократските процеси.

Истражувањето на Finance Think им помага на носителите на политиките, застапниците на политиките, креаторите на мислење, економските новинари и јавноста да ги разберат прашањата кои влијаат врз обичните граѓани.

Врз основа на статутот, Finance Think се стреми да постигне **три статутарни цели**. Тие се:

- Да придонесе кон подобрување на економските, социјалните и развојните политики и реформи преку продуцирање докази, базирани на истражување и водени од податоци.
- Да се зголеми ефектот од производите на Finance Think врз целните групи (вештини), донесувањето политики (политики и реформи) и општеството (свесност).
- Да се развие институционалниот капацитет на Finance Think, во смисла на истражување, застапување, финансирање и комуникација, со цел посилено влијание врз економските, социјалните и развојните реформи и врз ефектите што соодветните политики ги имаат врз граѓаните.

Програмски области

- Политики на раст и развој
- Фискална транспарентност и одговорност
- Конкурентност и пристапување кон ЕУ
- Сиромаштија, вработување и вештини
- Родови и доходни нееднаквости
- Социјално претприемништво и жени
- Миграција и дознаки

ОДГОВОРНОСТ

Copyright © 2020 од страна на Finance Think, Сите права се задржани.

Ниеден дел од оваа публикација не смее да се репродуцира, складира или внесе во систем за пребарување или да се пренесува во која било форма или со какви било средства (електронски, механички, со фотокопирање, снимање или на друг начин), без претходна писмена дозвола од сопственикот на авторските права. Finance Think направи максимални напори да ја осигура точноста на информациите презентирани во овој документ. Меѓутоа, ниту Finance Think ниту кој било од неговите носители на одлуки или аналитичари или вработени може да биде одговорен за какви било финансиски последици кои произлегуваат од употребата на информациите претставени од овде.

Finance Think

Институт за економски истражувања и политики
Ул. Фредерик Шопен 1/2, 1000 Скопје, Република Северна Македонија
+389 2 6156 168, www.financethink.mk, info@financethink.mk